

Rada
Európskej únie

V Bruseli 5. decembra 2023
(OR. en)

15833/23

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0428 (NLE)**

**ECOFIN 1254
UEM 403
FIN 1214**

LEGISLATÍVNE AKTY A INÉ PRÁVNE AKTY

Predmet: VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie z 29. októbra 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Rumunska

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE RADY

Z ...,

**ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie z 29. októbra 2021 o schválení posúdenia plánu
obnovy a odolnosti Rumunska**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021,
ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti¹, a najmä na jeho článok 20 ods.
1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

¹ Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17.

keďže:

- (1) Po tom, ako Rumunsko 31. mája 2021 predložilo národný plán obnovy a odolnosti, Komisia navrhla Rade jeho kladné posúdenie. Rada 29. októbra 2021 schválila kladné posúdenie vykonávacím rozhodnutím (ďalej len „vykonávacie rozhodnutie Rady z 29. októbra 2021“)¹.
- (2) Podľa článku 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa mal do 30. júna 2022 aktualizovať maximálny finančný príspevok na nenávratnú finančnú podporu pre každý členský štát v súlade s metodikou uvedenou v danom článku. Komisia 30. júna 2022 predložila Európskemu parlamentu a Rade výsledky uvedenej aktualizácie.
- (3) Rumunsko 8. septembra 2023 predložilo Komisii upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU podľa článku 21c nariadenia (EÚ) 2021/241.
- (4) V upravenom pláne obnovy a odolnosti sa zohľadňuje aj aktualizovaný maximálny finančný príspevok v súlade s článkom 18 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 a je v ňom zahrnutá odôvodnená žiadosť v zmysle článku 21 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241, aby Komisia navrhla Rade zmenu vykonávacieho rozhodnutia Rady z 29. októbra 2021, keďže vzhľadom na objektívne okolnosti sa už plán obnovy a odolnosti považuje za čiastočne nesplniteľný. Úpravy plánu obnovy a odolnosti predložené Rumunskom sa týkajú 56 opatrení.

¹ Pozrite dokumenty ST 12319/21 a ST 12319/21 ADD 1 na <http://register.consilium.europa.eu>.

- (5) Rada 14. júla 2023 adresovala Rumunsku odporúčania v kontexte európskeho semestra. Rada odporučila, aby Rumunsko okrem iného pokračovalo vo fiškálnej politike v súlade s odporúčaním Rady z 18. júna 2021, s cieľom odstrániť do roku 2024 v Rumunsku nadmerný deficit verejných financií a posilniť zahraničnú pozíciu krajiny. Zároveň Rumunsku odporučila čo najskôr, v rokoch 2023 a 2024, zrušiť platné opatrenia na podporu energetiky a vzniknuté úspory použiť na zníženie vládneho dlhu. Ak by si obnovené zvyšovanie cien energie vyžadovalo nové alebo pokračujúce podporné opatrenia, Rada odporučila Rumunsku zabezpečiť, aby takéto podporné opatrenia boli zamerané na ochranu zraniteľných domácností a podnikov, fiškálne dostupné a aby sa nimi zachovali stimuly na úsporu energie. Rada Rumunsku ďalej odporučila zachovať verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečiť účinné čerpanie grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zriadeného nariadením (EÚ) 2021/241 (ďalej len „mechanizmus“) a z iných fondov Únie, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu. Zároveň odporučila zabezpečiť účinné riadenie a posilniť administratívnu kapacitu s cieľom umožniť nepretržité, rýchle a stabilné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti a pokračovať v rýchlom vykonávaní politiky súdržnosti. Rada okrem toho odporučila Rumunsku znížiť závislosť od fosílnych palív a urýchliť energetickú transformáciu, najmä rýchlejšim zavádzaním energie z obnoviteľných zdrojov a zvýšením kapacity sústavy, aby sa umožnilo fungovanie novej kapacity na trhu, a zvýšiť energetickú efektívnosť a ambície v oblasti renovácie budov, a to aj zabezpečením lepšieho prístupu k informáciám a možnostiam udržateľného financovania. A napokon odporučila Rumunsku zintenzívniť politické úsilie zamerané na poskytovanie a nadobúdanie zručností potrebných na zelenú transformáciu.

- (6) Predloženiu upraveného plánu obnovy a odolnosti predchádzal proces konzultácií so zapojením miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov, organizácií občianskej spoločnosti, mládežníckych organizácií a ďalších príslušných zainteresovaných strán, ktorý prebiehal v súlade s vnútroštátnym právnym rámcom. Zhrnutie konzultácií bolo predložené spolu s upraveným plánom obnovy a odolnosti. V zmysle článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 Komisia posúdila relevantnosť, efektívnosť, účinnosť a koherentnosť upraveného plánu obnovy a odolnosti v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k danému nariadeniu.

Aktualizácie na základe článku 18 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241

- (7) V upravenom pláne obnovy a odolnosti, ktorý predložilo Rumunsko, je aktualizovaných osem opatrení s cieľom zohľadniť aktualizovaný maximálny finančný príspevok. Rumunsko vysvetlilo, že keďže sa maximálny finančný príspevok znížil zo 14 244 851 992 EUR¹ na 12 125 664 294 EUR¹, viaceré investície boli upravené, prevedené alebo sa znížila ich úroveň požadovanej realizácie v porovnaní s pôvodným plánom obnovy a odolnosti, a to o celkovú sumu 2 119 187 698 EUR, ktorá zodpovedá zníženiu maximálneho finančného príspevku.

¹ Táto suma zodpovedá prideleným finančným prostriedkom po odpočítaní pomerného podielu Rumunska na výdavkoch podľa článku 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241, vypočítaným v súlade s metodikou stanovenou v článku 11 uvedeného nariadenia.

- (8) Uvedené úpravy sa týkajú opatrení v rámci komponentov C2 – Lesy a ochrana biodiverzity, C4 – Udržateľná doprava, C6 – Energetika, C7 – Digitálna transformácia, C10 – Miestny fond, C12 – Zdravotná starostlivosť a C15 – Vzdelávanie. Najmä ciele 25 a 26 v investícii C2.I1 – Národná kampaň zalesňovania a opätovného zalesňovania vrátane mestských lesov – boli znížené z hľadiska úrovne požadovanej realizácie; míľniky 72 a 73 a ciele 74 a 75 investície C4.I1 – Modernizácia a obnova železničnej infraštruktúry – boli upravené; cieľ 173 investície C7.I8 – Kvalifikovaný elektronický preukaz totožnosti a digitálny podpis – bol znížený z hľadiska úrovne požadovanej realizácie a cieľ 174 bol upravený tak, aby sa zohľadnil aktualizovaný obsah opatrenia; ciele 302, 305 a 306 a míľnik 304 investícia C10.I1 – Udržateľná mestská mobilita – sa odstránili, zatiaľ čo cieľ 303 bol znížený z hľadiska úrovne požadovanej realizácie; ciele 367 a 372 investície C12.I1 – Rozvoj zdravotníckej infraštruktúry pre hospitalizáciu – boli znížené z hľadiska úrovne požadovanej realizácie; cieľ 377 investície C12.I2 – Rozvoj verejnej nemocničnej infraštruktúry – bol znížený z hľadiska úrovne požadovanej realizácie; míľnik 458 a cieľ 459 investície C15.I2 – Zriadenie, vybavenie a sprevádzkovanie 412 doplnkových služieb pre znevýhodnené skupiny – boli znížené z hľadiska úrovne požadovanej realizácie.

Zmeny na základe článku 21 nariadenia (EÚ) 2021/241

- (9) Zmeny plánu obnovy a odolnosti, ktoré Rumunsko predložilo z dôvodu objektívnych okolností, sa týkajú 48 opatrení.

- (10) Rumunsko vysvetlilo, že 16 opatrení už nemožno úplne zrealizovať v harmonograme plánovanom v pôvodnom pláne obnovy a odolnosti vzhľadom na obmedzenia dodávateľského reťazca, v niektorých prípadoch v kombinácii s vysokou infláciou. Konkrétne sa to týka: cieľov 5, 6, 7 a 8 investície C1.I1 – Rozšírenie vodovodných a kanalizačných systémov v aglomeráciách s viac ako 2 000 populačnými koeficientmi, ktoré sú prioritou v rámci zrýchleného plánu na dosiahnutie súladu s európskymi smernicami; cieľov 11 a 12 investície C1.I2 – Zber odpadových vôd v aglomeráciách s populačným koeficientom menším ako 2 000, ktoré bránia dosiahnutiu dobrého stavu vodných útvarov alebo ovplyvňujú chránené prírodné oblasti; cieľa 13 investície C1.I3 – Podpora pripojenia nízkopříjmového obyvateľstva k existujúcim vodným a kanalizačným sieťam; cieľov 14, 15, 17 a míľnika 16 investície C1.I4 – Prispôsobenie sa zmene klímy prostredníctvom automatizácie a digitalizácie zariadení na zneškodňovanie a skladovanie vody existujúcich akumulácií s cieľom zabezpečiť ekologický tok a zvýšiť bezpečnosť zásobovania obyvateľstva vodou a znížiť riziko povodní v rámci komponentu C1 – Vodné hospodárstvo; cieľa 58 investície C3.I3b – Zariadenia na monitorovanie kvality ovzdušia, rádioaktivity a hluku pre Národnú agentúru na ochranu životného prostredia v rámci komponentu C3 – Odpadové hospodárstvo; míľnikov 95 a 96 a cieľov 101, 102, 103, 104, 105 a 106 investície C5.I1 – Zriadenie fondu pre vlnu renovácie na financovanie prác na zlepšenie energetickej účinnosti existujúceho fondu budov v rámci komponentu C5 – Vlna obnovy; míľnikov 129 a 130 a cieľov 131 a 132 investície C6.I2 – Distribučná infraštruktúra plynov z obnoviteľných zdrojov (s využitím zemného plynu v kombinácii so zeleným vodíkom ako prechodného opatrenia), ako aj kapacity na výrobu ekologického vodíka a/alebo jeho využitie na skladovanie elektrickej energie v rámci komponentu C6 – Energetika;

cieľov 295 a 296 investície C10.I1 – Udržateľná mestská mobilita; cieľov 318 a 319 investície C10.I2 – Výstavba bývania pre mládež a odborníkov v oblasti zdravotníctva a vzdelávania; cieľov 321 a 322 investície C10.I3 – Možná obnova verejných budov s cieľom zlepšiť poskytovanie služieb vo verejnom záujme administratívnymi územnými jednotkami; cieľov 324 a 325 investície C10.I4 – Vypracovanie/aktualizácia dokumentov o územnom plánovaní a územnom plánovaní vo formáte GIS v rámci komponentu C10 – Miestny fond; míľnika 336 a cieľa 337 investície C11.I2 – Modernizácia/vytvorenie múzeí a pamätníkov; míľnika 340 reformy C11.R2 – Rámec pre sprevádzkovanie cyklistických trás na vnútroštátnej úrovni; míľnika 342 a cieľa 343 investície C11.I4 – Realizácia 3 000 km cyklistických trás v rámci komponentu C11 – Cestovný ruch a kultúra; cieľov 486, 487 a 488 investície C15.I10 – Rozvoj siete zelených škôl a nákup ekologických minibusov; cieľov 503, 504, 505 a 506 investície C15.I17 – Zabezpečenie univerzitnej infraštruktúry (domovy, jedálne, rekreačné zariadenia) v rámci komponentu C15 – Vzdelávanie. Na základe toho Rumunsko požiadalo o predĺženie harmonogramu na realizáciu týchto opatrení a zníženie úrovne požadovanej realizácie niektorých súvisiacich míľnikov a cieľov. Vykonávacie rozhodnutie Rady z 29. októbra 2021 by sa malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

- (11) Rumunsko vysvetlilo, že sedem opatrení už nemožno úplne zrealizovať vzhľadom na obmedzenia na strane ponuky, ako sú neočakávané oneskorenia pri finalizácii verejných súťaží alebo nedostatočný záujem. Ide o tieto opatrenia: cieľ 18 investície C1.I5 – Primerané vybavenie správnych orgánov povodí na monitorovanie povodní, prevenciu a reakciu na núdzové situácie v rámci komponentu C1 – Vodné hospodárstvo; cieľ 39 investície C2.I4 – Integrované investície do ekologickej obnovy biotopov a ochrany druhov súvisiacich s lúkami, vodnými oblasťami a oblasťami závislými od vody v rámci komponentu C2 – Lesy a ochrana biodiverzity; míľniky 135 a 136 a ciele 137, 138 a 139 investície C6.I4 – Priemyselný reťazec výroby alebo montáž alebo recyklácia batérií, článkov a fotovoltických panelov (vrátane pomocných zariadení), ako aj nové kapacity uskladňovania elektrickej energie a cieľ 141 investície C6.I5 – Zabezpečenie energetickej účinnosti v priemyselnom sektore v rámci komponentu C6 – Energetika; míľnik 334 a cieľ 335 investície C11.I1 – Podpora 12 turistických/kultúrnych trás v rámci komponentu C11 – Cestovný ruch a kultúra; ciele 466 a 467 investície C15.I4 – Podpora vzdelávacích zariadení s vysokým rizikom predčasného ukončenia školskej dochádzky a cieľa 482 investície C15.I9 – Zabezpečenie vybavenia a zdrojov digitálnych technológií pre školy v rámci komponentu C15 – Vzdelávanie. Na základe toho Rumunsko požiadalo o zníženie úrovne požadovanej realizácie súvisiacich míľnikov a cieľov z týchto opatrení, odstránenie niektorých priebežných cieľov alebo úpravu opisu opatrení. Vykonávacie rozhodnutie Rady z 29. októbra 2021 by sa malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

- (12) Rumunsko objasnilo, že 21 opatrení bolo zmenených s cieľom zaviesť lepšie alternatívy, aby sa dosiahli pôvodné ambície týchto opatrení. Ide o tieto opatrenia: míľnik 41 investície C2.I5 – Integrované systémy na zmiernenie povodňového rizika v povodiach lesných riek v rámci komponentu C2 – Lesy a ochrana biodiverzity; míľnik 45 reformy C3.R1 – Zlepšenie riadenia odpadového hospodárstva s cieľom urýchliť prechod na obehové hospodárstvo; ciele 48, 49, 52 a 53 investície C3.I1 – Vývoj, modernizácia a dokončenie integrovaných systémov nakladania s komunálnym odpadom na úrovni okresu alebo na úrovni mesta/obce v rámci komponentu C3 – Odpadové hospodárstvo; míľniky 59, 60 a 66 a cieľ 64 reformy C4.R1 – Udržateľná doprava, dekarbonizácia a bezpečnosť cestnej premávky; míľniky 86 a 87 a ciele 88 a 89 investície C4.I4 – Rozvoj podzemnej dopravnej siete v obciach Bukurešť a Kluž v rámci komponentu C4 – Udržateľná doprava; míľnik 167 investície C7.I5 – Digitalizácia v oblasti životného prostredia v rámci komponentu C7 – Digitálna transformácia; míľnik 209 reformy C8.R5 – Zriadenie a správkovanie Národnej banky pre rozvoj; míľnik 214 reformy C8.R6 – Reforma verejného dôchodkového systému a míľnik 231 a cieľ 232 investície C8.I4 – Zavedenie elektronického colníctva v rámci komponentu C8 – Daňové a dôchodkové reformy; míľnik 246 investície C9.I1 – Digitálne platformy pre legislatívnu transparentnosť, odstránenie byrokracie a zjednodušenie postupov pre podniky; ciele 267 a 269 investície C9.I4 – Cezhraničné projekty a projekty pre viaceré krajiny – procesory s nízkou spotrebou energie a čipy polovodičov; cieľ 283 investície C9.I7 – Posilnenie excelentnosti a podpora účasti Rumunska na partnerstvách a misiách v rámci programu Horizont Európa v rámci komponentu C9 – Podpora podnikania, výskum, vývoj a inovácie;

míľník 420 reformy C14.R4 – Vytvorenie spravodlivého systému jednotnej mzdy vo verejnom sektore v rámci komponentu C14 – Dobrá správa vecí verejných; míľník 452 reformy C15.R1 – Vypracovanie a prijatie legislatívneho balíka na realizáciu projektu „Vzdelané Rumunsko“; cieľ 457 investície C15.I1 – Výstavba, vybavenie a sprevádzkovanie 110 jaslí; míľník 479 reformy C15.R5 – Prijatie legislatívneho rámca pre digitalizáciu vzdelávania; míľníky 489 a 490 a ciele 491 a 492 investície C15.I11 – Poskytovanie zariadení pre preduniverzitné triedy a školské laboratóriá/workshopy; míľník 495 reformy C15.R7 – Reforma riadenia systému preduniverzitného vzdelávania a profesionalizácia riadenia; míľník 498 investície C15.I15 – Online škola: Hodnotiaca platforma a vývoj obsahu; míľník 501 investície C15.I16 – Digitalizácia univerzít a ich príprava na digitálne povolania budúcnosti a cieľ 507 investície C15.I18 – Program odbornej prípravy a odborného poradenstva pre riadiacich pracovníkov škôl a inšpektorov v rámci komponentu C15 – Vzdelávanie. Na základe toho Rumunsko požiadalo o úpravu opisu opatrení a súvisiacich míľníkov a cieľov. Vykonávacie rozhodnutie Rady z 29. októbra 2021 by sa malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

- (13) Rumunsko vysvetlilo, že jedno opatrenie už nemožno úplne zrealizovať v rámci pôvodného plánovaného harmonogramu alebo je toto opatrenie oneskorené a je potrebné prijať zmeny, aby sa zaistil súlad so zmenenými právnymi požiadavkami. Ide o toto opatrenie: míľník 349 a cieľ 350 investície C11.I7 – Urýchlenie digitalizácie filmovej produkcie a distribúcie v rámci komponentu C11 – Cestovný ruch a kultúra. Na základe toho Rumunsko požiadalo o predĺženie harmonogramu na realizáciu tohto opatrenia alebo o úpravu opisu opatrenia a súvisiacich míľníkov a cieľov. Vykonávacie rozhodnutie Rady z 29. októbra 2021 by sa malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

- (14) Rumunsko vysvetlilo, že dve opatrenia už nemožno zrealizovať podľa harmonogramu a odhadovaných nákladov pôvodného plánu obnovy a odolnosti vzhľadom na nedostatočný dopyt, ktorý je dôsledkom vysokej inflácie, a neistý hospodársky kontext vyvolaný útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine. Ide o tieto opatrenia: cieľ 285 investície C9.I9 – Podpora držiteľom osvedčení o excelentnosti získaných v rámci ceny za individuálne štipendium Marie Skłodowska Curie v rámci komponentu C9 – Podpora podnikania, výskum, vývoj a inovácie; cieľ 330 reformy C11.R1 – Sprevádzkovanie organizácií na riadenie destinácií (DMO) v rámci komponentu C11 – Cestovný ruch a kultúra. Na základe toho Rumunsko požiadalo o predĺženie harmonogramu na realizáciu týchto opatrení, o úpravu opisu opatrení a o zníženie súvisiacich míľnikov a cieľov. Vykonávacie rozhodnutie Rady z 29. októbra 2021 by sa malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (15) Rumunsko vysvetlilo, že jedno opatrenie už nemožno úplne zrealizovať vzhľadom na nepriaznivé podmienky na trhu s energiou v dôsledku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, aby sa zaistila bezpečnosť dodávok elektriny s ohľadom na ustanovenia v zákone o dekarbonizácii, ktoré sa posudzujú v míľniku 113 v súvislosti s druhou žiadosťou o platbu. Ide o ciele 115 a 119 reformy C6.R1 – Reforma trhu s elektrinou, nahradenie uhlia v energetickom mixe a podpora legislatívneho a regulačného rámca pre súkromné investície do výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov v rámci komponentu C6 – Energetika. Na základe toho Rumunsko požiadalo o úpravu opisu opatrenia a súvisiacich cieľov. Vykonávacie rozhodnutie Rady z 29. októbra 2021 by sa malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

- (16) Rumunsko ďalej požiadalo o využitie zdrojov, ktoré sa uvoľnia odstránením alebo zredukovaním opatrení podľa článku 21 nariadenia (EÚ) 2021/241, v celkovej výške 577 082 830 EUR, aby mohlo zahrnúť dve nové opatrenia do komponentu 16 – REPowerEU: investíciu C16.I6 – Pilotný projekt na inštaláciu 20 MW plávajúcich solárnych panelov do zavlažovacích kanálov a investíciu C16.I7 – Systém grantových poukážok na zlepšenie energetickej účinnosti domácností.
- (17) Komisia sa domnieva, že dôvody, ktoré Rumunsko uviedlo, opodstatňujú aktualizáciu podľa článku 18 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 a zmenu podľa článku 21 ods. 2 daného nariadenia.

Opravy administratívnych chýb

- (18) V texte vykonávacieho rozhodnutia Rady z 29. októbra 2021 bolo zistených 17 administratívnych chýb, ktoré ovplyvňujú 17 míľnikov a cieľov a 16 opatrení. Vykonávacie rozhodnutie Rady z 29. októbra 2021 by sa malo zmeniť s cieľom opraviť tieto administratívne chyby, ktoré nezodpovedajú obsahu plánu obnovy a odolnosti predloženému Komisii 31. mája 2021, a to podľa dohody medzi Komisiou a Rumunskom. Uvedené administratívne chyby sa týkajú: cieľa 55 investície C3.I2 – Rozvoj infraštruktúry na nakladanie s hnojom a iným kompostovateľným poľnohospodárskym odpadom v rámci komponentu C3 – Odpadové hospodárstvo; míľnika 79 reformy C4.R2 – Riadenie kvality v doprave založené na výkonnosti – zlepšenie inštitucionálnej kapacity a správy a riadenia spoločností v rámci komponentu C4 – Udržateľná doprava; cieľa 134 investície C6.I3 – Rozvoj flexibilnej a vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie spaľovaním plynu (CHP) v diaľkovom vykurovaní s cieľom dosiahnuť závažnú dekarbonizáciu v rámci komponentu 6 – Energetika;

míľníkov 164 a 166 investície C7.I4 – Digitalizácia súdnictva, míľníka 167 investície C7.I5 – Digitalizácia v oblasti životného prostredia a cieľa 185 investície C7.I16 – Program odbornej prípravy v oblasti pokročilých digitálnych zručností pre štátnych zamestnancov v rámci komponentu 7 – Digitálna transformácia; míľníka 217 investície C8.I1 – Uľahčenie dodržiavania predpisov zo strany daňovníkov prostredníctvom rozvoja digitálnych služieb a míľníka 226a investície C8.I2 – Zlepšenie procesov daňovej a daňovej správy, a to aj prostredníctvom vykonávania integrovaného riadenia rizík v rámci komponentu 8 – Daňové a dôchodkové reformy; míľníka 241 reformy C9.R1 – Legislatívna transparentnosť, odstránenie byrokracie a zjednodušenie postupov pre podniky a míľníka 256 investície C9.I2 – Finančné nástroje pre súkromný sektor v rámci komponentu 9 – Podpora podnikania, výskum, vývoj a inovácie; míľníka 317 investície C10.I2 – Výstavba bývania pre mládež a odborníkov v oblasti zdravotníctva a vzdelávania; míľníka 328 reformy C11.R1 – Sprevádzkovanie organizácií na riadenie destinácií (DMO) v rámci komponentu C11 – Cestovný ruch a kultúra; míľníka 384 reformy C13.R3 – Zavedenie minimálneho inkluzívneho príjmu (VMI) v rámci komponentu 13 – Sociálne reformy; míľníka 439 reformy C14.R9 – Zlepšiť procesný rámec na uplatňovanie zásad správy a riadenia štátnych podnikov v rámci komponentu 14 – Dobrá správa vecí verejných; cieľa 474 investície C15.I6 – Rozvoj 10 regionálnych konzorcií a rozvoj a vybavenie 10 odborných areálov; cieľa 497 investície C15.I14 – Vybavenie praktických seminárov v školách odborného vzdelávania a prípravy v rámci komponentu 15 – Vzdelávanie. Uvedené opravy nemajú vplyv na vykonávanie príslušných opatrení.

- (19) Kapitola REPowerEU zahŕňa dve reformy a sedem investícií. Očakáva sa, že rumunská kapitola REPowerEU bude mať trvalý vplyv na zníženie spotreby fosílnych palív a emisií skleníkových plynov a zvýšenie využívania energie z obnoviteľných zdrojov, čo prispeje k znižovaniu zraniteľných miest počas zimného obdobia.
- (20) Súčasťou tejto kapitoly je aj dôležitá reforma zameraná na uľahčenie identifikácie oblastí zrýchlenia, od ktorej sa očakáva, že sa ňou podporí inštalácia nových zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Táto reforma je doplnená dvomi investíciami zameranými na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov. Jedna z nich, investícia C6.II – Nové kapacity na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov v rámci komponentu 6 – Energetika, bola prenesená do kapitoly REPowerEU, v súlade s článkom 21c ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.
- (21) Upravený plán obnovy a odolnosti zahŕňa aj reformu na zavedenie jednotných kontaktných miest určených na poskytovanie informácií a pomoci súkromným osobám v súvislosti so zariadeniami na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a obnovami zameranými na energetickú efektívnosť, ktorá sa v prvom kroku zameriava na osoby postihnuté energetickou chudobou a zraniteľných spotrebiteľov energie. Táto reforma je doplnená investíciou zameranou na zavádzanie strešných inštalácií na využívanie slnečnej energie na obytných budovách a dvomi investíciami na zlepšenie energetickej efektívnosti v krajine prostredníctvom obnovy verejných budov a súkromných obydľí. V prípade druhej uvedenej investície do obnovy súkromných obydľí v záujme energetickej efektívnosti sa uprednostňujú energeticky chudobné domácnosti a zraniteľní spotrebiteľia energie, čo vedie k riešeniu problému energetickej chudoby. Táto investícia pozostáva zo systému grantových poukážok, ktoré sa vzťahujú na obnovy zamerané na energetickú efektívnosť, ako aj na inštaláciu strešných solárnych panelov. Príjemcom poskytnú ciele pomoc jednotné kontaktné miesta zriadené v rámci reformy.

- (22) Kapitola REPowerEU zahŕňa aj investíciu na zlepšenie údržby, efektívnosti a kybernetickej bezpečnosti elektrickej prenosovej sústavy, ktorou sa uľahčuje pripájanie nových zariadení vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov a zaisťuje sa vyššia odolnosť a spoľahlivosť infraštruktúry.
- (23) Kapitola REPowerEU zároveň zahŕňa investíciu na poskytovanie odbornej prípravy pracovníkom týkajúcej sa zručností v oblasti zelenej energie.
- (24) Komisia upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU posúdila podľa kritérií posudzovania stanovených v článku 19 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/241.

Vyvážená reakcia prispievajúca k šiestim pilierom

- (25) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.1 prílohy V k nemu upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU do značnej miery (hodnotenie A) predstavuje komplexnú a primerane vyváženú reakciu na hospodársku a sociálnu situáciu, čím primerane prispieva ku všetkým šiestim pilierom uvedeným v článku 3 daného nariadenia, pričom zohľadňuje osobitné výzvy dotknutého členského štátu a jemu pridelené finančné prostriedky.
- (26) Upravený plán obnovy a odolnosti spolu s kapitolou REPowerEU majú vplyv len na pôvodné posúdenie príspevku plánu obnovy a odolnosti k prvému pilieru týkajúcemu sa zelenej transformácie, ako sa stanovuje vo vykonávacom rozhodnutí Rady z 29. októbra 2021. V prípade ďalších pilierov nemá povaha ani rozsah úprav plánu obnovy a odolnosti vplyv na predchádzajúce posúdenie plánu obnovy a odolnosti, ktorý naďalej do značnej miery predstavuje komplexnú a primerane vyváženú reakciu na hospodársku a sociálnu situáciu, ani na jeho primeraný príspevok ku všetkým šiestim pilierom uvedeným v článku 3 nariadenia (EÚ) 2021/241.

- (27) Pokiaľ ide o prvý pilier, opatrenia v kapitole REPowerEU prispievajú k dosahovaniu cieľov Únie v oblasti klímy do roku 2030 a cieľa klimatickej neutrality v EÚ do roku 2050, keďže ich cieľom je zrýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie prijatím opatrení na zefektívnenie postupov udeľovania povolení a administratívnych postupov. Očakáva sa, že všetky opatrenia, ktoré sú zahrnuté do kapitoly REPowerEU, významne prispedia k zelenej transformácii a k riešeniu súvisiacich výziev.

Riešenie všetkých výziev identifikovaných v odporúčaníach pre danú krajinu alebo významnej podskupiny týchto výziev

- (28) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k nemu sa očakáva, že upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU prispeje k účinnému riešeniu všetkých výziev alebo významnej podskupiny výziev (hodnotenie A) identifikovaných v príslušných odporúčaníach pre danú krajinu adresovaných Rumunsku vrátane ich fiškálnych aspektov, ako aj v odporúčaníach vydaných podľa článku 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011¹, alebo výziev identifikovaných v iných relevantných dokumentoch, ktoré Komisia oficiálne prijala v kontexte európskeho semestra.
- (29) V upravenom pláne obnovy a odolnosti sa konkrétne zohľadňujú odporúčania pre danú krajinu, ktoré Rada formálne prijala pred posúdením upraveného plánu obnovy a odolnosti Komisiou. Keďže maximálna suma pridelených finančných prostriedkov pre Rumunsko sa v dôsledku aktualizácie znížila, v celkovom posúdení sa hodnotili len odporúčania týkajúce sa energetických výziev na roky 2022 a 2023.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

- (30) Komisia na základe posúdenia pokroku pri plnení všetkých príslušných odporúčaní pre danú krajinu, ktoré vydala v rámci európskeho semestra 2023, dospela k záveru, že odporúčanie 3.1 z roku 2020 týkajúce sa zaistenia podpory likvidity pre hospodárstvo, z ktorého majú prospech podniky a domácnosti, bolo v plnej miere zrealizované. Významný pokrok sa dosiahol v súvislosti s odporúčaním 2.1 z roku 2020 týkajúcim sa zabezpečenia primeranej náhrady príjmu a s odporúčaním 2.1 z roku 2019 týkajúcim sa ochrany finančnej stability a robustnosti bankového sektora.
- (31) Upravený plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré prispievajú k účinnému riešeniu všetkých výziev alebo významnej podskupiny hospodárskych a sociálnych výziev uvedených v odporúčaníach pre danú krajinu, ktoré Rada adresovala Rumunsku v kontexte európskeho semestra, najmä v oblasti udržateľnosti verejných financií a dôchodkového systému, zdravotnej starostlivosti, verejnej správy, podnikateľského prostredia, vzdelávania a zelenej a digitálnej transformácie. Očakáva sa, že upravený plán obnovy a odolnosti prispeje riešením uvedených výziev aj k náprave nerovnováh, ktoré Rumunsko zažíva, ako sa uvádza v odporúčaníach vydaných podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 v rokoch 2019, 2020 a 2023, najmä pokiaľ ide o platobnú bilanciu, ktorá je spojená s veľkými deficitmi verejných financií.
- (32) Keďže Rumunsko si stále do veľkej miery zachováva ambíciu investícií a reforiem, úpravami jeho plánu obnovy a odolnosti sa nemení predchádzajúce posúdenie, podľa ktorého plán obnovy a odolnosti prispieva k účinnému riešeniu všetkých odporúčaní pre danú krajinu alebo ich významnej podskupiny. Kapitoulou REPowerEU sa navyše posilňuje ambícia plánu obnovy a odolnosti vo vzťahu k väčšine príslušných odporúčaní pre danú krajinu v oblasti energetiky (odporúčanie 3 z roku 2023 a odporúčanie 3 z roku 2022), najmä na účely zníženia závislosti od fosílnych palív a urýchlenia energetickej transformácie.

- (33) V kapitole REPowerEU (komponente C16) je zahrnutých viacero opatrení, ktorých cieľom je rýchlejšie zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov. Patrí k nim reforma C16.R1 – Vytvorenie právneho rámca na využívanie štátnych pozemkov ako oblastí zrýchlenia pre investície do OZE, reforma C16.R2 – Zriadenie jednotných kontaktných miest na poskytovanie poradenských služieb v oblasti energetiky v súvislosti s obnovami zameranými na energetickú efektívnosť a výrobou energie z obnoviteľných zdrojov pre výrobcov-spotrebiteľov, investícia C16.I2 – Nové kapacity na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, investícia C16.I4 – Systém grantových poukážok na urýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov do domácností a investícia C16.I6 – Pilotný projekt na inštaláciu 20 MW plávajúcich solárnych panelov do zavlažovacích kanálov. Reforma C16.R1 – Vytvorenie právneho rámca na využívanie štátnych pozemkov ako oblastí zrýchlenia pre investície do OZE a investícia C16.I5 – Digitalizácia, efektívnosť a modernizácia vnútroštátnej elektrickej prenosovej sústavy – majú za cieľ zlepšiť kapacitu sústavy, aby bolo možné novovybudovanú kapacitu rýchlejšie zapojiť do siete. Opatrenia C16.R2 – Zriadenie jednotných kontaktných miest na poskytovanie poradenských služieb v oblasti energetiky v súvislosti s obnovami zameranými na energetickú efektívnosť a s výrobou energie z obnoviteľných zdrojov pre výrobcov-spotrebiteľov, C16.I3 – Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov a C16.I7 – Systém grantových poukážok na zvýšenie energetickej účinnosti domácností – pomáhajú zvýšiť tempo a ambíciu v oblasti obnovy budov s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť fondu budov. Zavedením úradov pre obnovu v rámci opatrenia C16.R2 – Zriadenie jednotných kontaktných miest na poskytovanie poradenských služieb v oblasti energetiky v súvislosti s obnovami zameranými na energetickú efektívnosť a výrobou energie z obnoviteľných zdrojov pre výrobcov-spotrebiteľov – sa konkrétne rieši odporúčanie zabezpečiť lepší prístup k informáciám a možnosti udržateľného financovania. A napokon investícia C16.I1 – Odborná príprava týkajúca sa zručností v oblasti zelenej energie – prispieva k poskytovaniu a nadobúdaniu zručností a kompetencií potrebných na zelenú transformáciu.

Príspevok k rastovému potenciálu, tvorbe pracovných miest a ekonomickej, sociálnej a inštitucionálnej odolnosti

- (34) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.3 prílohy V k nemu sa očakáva, že upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU bude mať vysoký vplyv (hodnotenie A) na posilnenie rastového potenciálu, tvorbu pracovných miest a ekonomickú, sociálnu a inštitucionálnu odolnosť Rumunska, pričom prispeje k vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv, a to aj podporou politík pre deti a mládež, a značne zmierni hospodársky a sociálny dosah krízy spôsobenej ochorením COVID-19, čím posilní hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a konvergenciu v rámci Únie.
- (35) Upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU naďalej prispieva k hospodárskej súdržnosti a rieši zraniteľné miesta hospodárstva v súlade s pôvodným posúdením. Okrem opatrení zahrnutých v pôvodnom pláne obnovy a odolnosti sa očakáva, že opatrenia v kapitole REPowerEU zároveň prispievajú k udržateľnému rastu. To platí napríklad v súvislosti s podporou zelených zručností a rozvojom obnoviteľných zdrojov energie.
- (36) Úpravy plánu obnovy a odolnosti neovplyvňujú jeho príspevok k sociálnej súdržnosti. Upravený plán obnovy a odolnosti naďalej obsahuje opatrenia na riešenie dlhodobých sociálnych výziev vrátane reakcieschopnosti a dostupnosti služieb zdravotnej a dlhodobej starostlivosti a prístupu k službám pre deti zo zraniteľných komunít a osoby so zdravotným postihnutím. Očakáva sa, že opatrenia z upraveného plánu obnovy a odolnosti budú aj naďalej pomáhať pri realizácii akčného plánu Európskeho piliera sociálnych práv schváleného na samite v Porte 7. mája 2021 a očakáva sa, že prispejú k zlepšeniu jednotlivých ukazovateľov sociálneho prehľadu.

Zásada „výrazne nenarušiť“

- (37) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. d) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.4 prílohy V k nemu sa očakáva, že upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU zabezpečí, že žiadne opatrenie (hodnotenie A) na vykonávanie reforiem a investičných projektov zahrnutých do plánu obnovy a odolnosti výrazne nenaruší environmentálne ciele v zmysle článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852¹ (zásada „výrazne nenarušiť“).
- (38) V upravenom pláne obnovy a odolnosti sa posudzuje dodržiavanie zásady „výrazne nenarušiť“ v súlade s metodikou stanovenou v technickom usmernení uvedenom v oznámení Komisie s názvom „Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti“ (ďalej len „technické usmernenie k zásade „významne nenarušiť““)². Zmeny zavedené v opatreniach prostredníctvom úpravy plánu obnovy a odolnosti nemajú vplyv na posúdenie vykonané pre pôvodnú verziu plánu obnovy a odolnosti, ktoré zostáva rovnaké.
- (39) Vo vzťahu k novým zavedeným reformám a investíciám Rumunsko poskytlo systematické posúdenie každého opatrenia so zreteľom na zásadu „výrazne nenarušiť“. Ak je to potrebné, do príslušných míľnikov a cieľov sú zahrnuté osobitné záruky na zabezpečenie súladu so zásadou „výrazne nenarušiť“. Informácie, ktoré poskytlo Rumunsko, umožňujú dospieť k záveru, že upravený plán obnovy a odolnosti podľa očakávaní zabezpečí, aby žiadne z opatrení výrazne nenarúšalo environmentálne ciele v zmysle článku 17 nariadenia (EÚ) 2020/852.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

² Ú. v. EÚ C 58, 18.2.2021, s. 1.

- (40) Na žiadne z opatrení v rámci kapitoly REPowerEU sa nevzťahuje článok 21c ods. 3 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/241.

Príspevok k cieľom plánu REPowerEU

- (41) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. da) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.12 prílohy V k nemu sa očakáva, že kapitola REPowerEU bude do značnej miery (hodnotenie A) účinne prispievať k energetickej bezpečnosti, diverzifikácii dodávok energie v Únii, zvýšeniu využívania obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti, zvýšeniu kapacít na uskladňovanie energie alebo potrebnému zníženiu závislosti od fosílnych palív pred rokom 2030.
- (42) Očakáva sa, že rumunská kapitola REPowerEU bude mať trvalý vplyv na zníženie spotreby fosílnych palív a emisií skleníkových plynov a zvýšenie využívania energie z obnoviteľných zdrojov, keďže sa ňou podporí inštalácia nových kapacít zdroja energie z obnoviteľných zdrojov (OZE) a obnovy zamerané na energetickú efektívnosť, a to aj u energeticky chudobných a zraniteľných spotrebiteľov energie. Uvedené opatrenia ďalej dopĺňa zriadenie jednotných kontaktných miest určených na poskytovanie informácií a pomoci výrobcov-spotrebiteľom. Očakáva sa, že tieto opatrenia prispejú k cieľom stanoveným v článku 21c ods. 3 písm. b), d) a e) nariadenia (EÚ) 2021/241.

- (43) Jedno opatrenie v kapitole REPowerEU je navyše zacielené na zlepšenie údržby, efektívnosti a kybernetickej bezpečnosti prenosovej siete, čím sa uľahčí pripájanie nových elektrární na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov a zaistí sa vyššia odolnosť a spoľahlivosť infraštruktúry. Očakáva sa, že to prispeje k cieľom stanoveným v článku 21c ods. 3 písm. b) a e) nariadenia (EÚ) 2021/241. Očakáva sa, že zavedením systémov grantových poukážok na zvýšenie energetickej účinnosti domácností a zavedenie výroby energie z obnoviteľných zdrojov, pri ktorých sa uprednostnia zraniteľné domácnosti, sa prispeje k naplneniu cieľa riešiť energetickú chudobu, stanoveného v článku 21c ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) 2021/241.
- (44) Zároveň sa očakáva, že kapitola REPowerEU prispeje k zrýchlenej rekvalifikácii pracovníkov smerom k zeleným zručnostiam, ako sa stanovuje v článku 21c ods. 3 písm. f) nariadenia (EÚ) 2021/241, so zameraním na rozvíjanie zručností v oblasti čistých technológií, ktoré sú potrebné na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

Opatrenia, ktoré majú cezhraničný rozmer či účinok alebo rozmer či účinok zahŕňajúci viac krajín

- (45) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. db) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.13 prílohy V k nemu sa očakáva, že opatrenia obsiahnuté v kapitole REPowerEU budú mať do značnej miery (hodnotenie A) cezhraničný rozmer či účinok alebo rozmer či účinok zahŕňajúci viac krajín.

- (46) Očakáva sa, že kapitola REPowerEU prispieva k zníženiu závislosti od fosílnych palív a k zníženiu potreby energie. Viaceré opatrenia v kapitole REPowerEU slúžia najmä na podporu zavádzania obnoviteľných zdrojov energie a znižovania potreby energie v budovách. Súčasťou tejto kapitoly je predovšetkým reforma zameraná na uľahčenie identifikácie oblastí zrýchlenia, od ktorej sa očakáva, že sa ňou podporí inštalácia nových zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, a investícia zameraná na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov. Kapitola zahŕňa aj reformu na zavedenie jednotných kontaktných miest určených na poskytovanie informácií a pomoci súkromným osobám v súvislosti s inštaláciou zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a vykonávaním obnov zameraných na energetickú efektívnosť. Táto reforma je doplnená investíciou zameranou na využívanie slnečnej energie na obytných budovách a dvomi investíciami na zlepšenie energetickej efektívnosti v krajine prostredníctvom obnovy verejných a súkromných budov.
- (47) Odhadované náklady na opatrenia zahrnuté v kapitole REPowerEU s očakávaným cezhraničným rozmerom či účinkom alebo rozmerom či účinkom zahŕňajúcim viac krajín predstavujú 96,5 % celkových odhadovaných nákladov na kapitolu.

- (48) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. e) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.5 prílohy V k nemu upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU obsahuje opatrenia, ktoré do značnej miery (hodnotenie A) prispievajú k zelenej transformácii vrátane biodiverzity alebo k riešeniu výziev, ktoré z nej vyplývajú. Na opatrenia na podporu klimatických cieľov pripadá suma, ktorá predstavuje 44,1 % celkových prostriedkov pridelených na plán obnovy a odolnosti a 96,5 % celkových odhadovaných nákladov na opatrenia v kapitole REPowerEU, vypočítaná podľa metodiky uvedenej v prílohe VI k uvedenému nariadeniu. V súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2021/241 je upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU v súlade s informáciami uvedenými v národnom energetickom a klimatickom pláne na roky 2021 – 2030.
- (49) Ambície upraveného plánu obnovy a odolnosti v oblasti klímy bez kapitoly REPowerEU predstavujú mierny pokles oproti pôvodnému plánu obnovy a odolnosti, a to najmä v dôsledku zníženia úrovne požadovanej realizácie niektorých opatrení vplyvom zníženia maximálneho finančného príspevku, ktorý má Rumunsko k dispozícii, pričom tvoria 40,1 % upraveného plánu obnovy a odolnosti v porovnaní so 41 % pôvodného plánu obnovy a odolnosti.

- (50) Kapitola REPowerEU však zahŕňa deväť opatrení s cieľom zrýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie, tempo obnov zameraných na energetickú efektívnosť a rekvalifikáciu pracovníkov smerom k zeleným zručnostiam. Preto prínos plánu obnovy a odolnosti v oblasti zmeny klímy po zahrnutí kapitoly REPowerEU presahuje minimálny cieľ v oblasti klímy, stanovený v nariadení (EÚ) 2021/241 na úrovni 37%. Uvedené opatrenia súvisiace so zelenou transformáciou vrátane biodiverzity v upravenom pláne obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU majú trvalý vplyv, keďže cieľom opatrení sú štrukturálne zmeny s cieľom znížiť celkovú závislosť Rumunska od fosílnych palív a zvýšiť úspory energie prechodom na zelené technológie, najmä na tie, ktoré sa týkajú obnoviteľných zdrojov energie, uskladňovania energie, energetickej efektívnosti a dekarbonizácie priemyslu. V dôsledku toho prispievajú aj k dosiahnutiu cieľov na roky 2030 – 2050 a cieľa klimatickej neutrality EÚ do roku 2050.

Príspevok k digitálnej transformácii

- (51) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. f) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.6 prílohy V k nemu upravený plán obnovy a odolnosti zahŕňa opatrenia, ktoré do značnej miery (hodnotenie A) prispievajú k digitálnej transformácii alebo k riešeniu výziev, ktoré z nej vyplývajú. Na opatrenia na podporu digitálnych cieľov pripadá suma, ktorá predstavuje 21,8 % celkových prostriedkov pridelených na upravený plán obnovy a odolnosti, vypočítaná podľa metodiky uvedenej v prílohe VII k danému nariadeniu.

- (52) Úprava plánu obnovy a odolnosti nemala v súvislosti s upravenými opatreniami vplyv na príspevok tohto plánu k digitálnej transformácii. Upravený plán obnovy a odolnosti naďalej výrazne prispieva k digitálnej transformácii, a to aj vytvorením potrebnej infraštruktúry (posilňovaním prepojenosti, cloudu a zlepšovaním kybernetickej bezpečnosti) pre podniky aj verejnú správu.
- (53) Očakáva sa, že kapitola REPowerEU prispeje k digitálnej transformácii a riešeniu výziev, ktoré z nej vyplývajú, prostredníctvom jednej reformy a dvoch čiastkových investícií. Cieľom tejto reformy je okrem iného podporiť digitalizáciu Agentúry pre štátny nehnuteľný majetok. Jedna čiastková investícia má za cieľ poskytnúť digitálne riešenia na zlepšenie efektívnosti a rýchlosti zásahov v elektrickej prenosovej sústave, aby sa znížili výpadky. Cieľom druhej čiastkovej investície je obmedziť riziko kybernetických útokov na IT infraštruktúru nezávislého prevádzkovateľa elektrickej prenosovej sústavy. V súlade s článkom 21c ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa reformy a investície v kapitole REPowerEU nemajú zohľadňovať pri výpočte celkových prostriedkov pridelených na plán obnovy a odolnosti na účely uplatňovania požiadavky digitálneho cieľa stanovenej v uvedenom nariadení.

Trvalý vplyv

- (54) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. g) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.7 prílohy V k nemu sa očakáva, že upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU bude mať na Rumunsko do značnej miery (hodnotenie A) trvalý vplyv.

- (55) Zmeny zahrnuté v upravenom pláne obnovy a odolnosti celkovo nemajú podstatný vplyv na predchádzajúce posúdenie plánu obnovy a odolnosti z hľadiska trvalého vplyvu reforiem na dosahovanie dlhodobých výsledkov a štrukturálnej zmeny.
- (56) Plán obnovy a odolnosti obsahuje aj investície, pri ktorých sa očakáva, že budú mať trvalý vplyv a podporia zelenú a digitálnu transformáciu hospodárstva. Opatrenia v pláne obnovy a odolnosti zamerané na digitálnu oblasť sú určené na zvýšenie úrovne digitalizácie príslušných inštitúcií, pričom od tohto procesu sa očakáva trvalý vplyv na kvalitu služieb, podnikateľské prostredie a optimálne využívanie údajov verejnej správy.
- (57) A napokon sa od kapitoly REPowerEU očakáva aj to, že bude mať trvalý vplyv na energetickú politiku Rumunska aj po skončení platnosti plánu obnovy a odolnosti a bude ju formovať, keďže pomôže znížiť spotrebu fosílnych palív a emisie skleníkových plynov a zvýšiť dekarbonizáciu a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov.

Monitorovanie a realizácia

- (58) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. h) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.8 prílohy V k nemu sú opatrenia navrhované v upravenom pláne obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU primerané (hodnotenie A) na zabezpečenie účinného monitorovania a realizácie plánu obnovy a odolnosti vrátane predpokladaného harmonogramu, míľnikov a cieľov a súvisiacich ukazovateľov.

- (59) V upravenom pláne obnovy a odolnosti sa jasne opisujú zavedené opatrenia, ktorými sa zaistí účinná koordinácia a realizácia. Ministerstvo pre investície a európske projekty (ďalej len „MIPE“) bude naďalej plniť úlohu vnútroštátneho koordinátora zodpovedného za celkovú realizáciu plánu obnovy a odolnosti. Od prijatia vykonávacieho rozhodnutia Rady z 29. októbra 2021, MIPE posilnilo administratívnu kapacitu svojej špecializovanej štruktúry prostredníctvom reorganizácie a zvýšenia počtu zamestnancov. Koordináciu na vysokej úrovni naďalej zabezpečuje medzirezortný výbor pre koordináciu plánu obnovy a odolnosti, ktorý s MIPE úzko spolupracuje.
- (60) Hoci úvodné vykonávacie opatrenia zostávajú v platnosti, v kapitole REPowerEU je zahrnutých niekoľko nových orgánov, ktoré sa budú podieľať na realizácii plánu obnovy a odolnosti spolu s inými orgánmi, ktoré už majú praktické skúsenosti s osobitosťami Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, vzhľadom na to, že vykonávanie tohto plánu, najmä s ohľadom na jeho ambície, je stále náročné a je potrebné ho dôkladne monitorovať.
- (61) Mechanizmus na monitorovanie a podávanie správ je primeraný a dôveryhodný. MIPE naďalej nesie zodpovednosť za monitorovanie dosiahnutého pokroku v rámci jednotlivých míľnikov a cieľov, ako aj za podávanie správ o ich plnení na základe informácií, ktoré mu poskytnú vykonávacie orgány. Všetky upravené opatrenia plánu obnovy a odolnosti a doplnenej kapitoly REPowerEU zahŕňajú primeraný počet míľnikov a cieľov, ktoré sú realistické a jasne vymedzené, takže je možné spoľahlivo monitorovať napredovanie v realizácii upraveného plánu obnovy a odolnosti. Míľniky a ciele sú relevantné aj pre už dokončené opatrenia, ktoré sú oprávnené podľa článku 17 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241. Na odôvodnenie žiadosti o vyplatenie sa vyžaduje uspokojivé plnenie týchto míľnikov a cieľov v priebehu času.

Výpočet nákladov

- (62) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. i) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.9 prílohy V k nemu je odôvodnenie uvedené v upravenom pláne obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU týkajúce sa výšky odhadovaných celkových nákladov na plán obnovy a odolnosti do strednej miery (hodnotenie B) primerané a realistické, je v súlade so zásadou nákladovej efektívnosti a zodpovedá očakávanému vnútroštátnemu hospodárskemu a sociálnemu vplyvu.
- (63) Rumunsko poskytlo individuálne odhadované náklady pre všetky nové opatrenia v kapitole REPowerEU. Okrem opatrení v kapitole REPowerEU plán obnovy a odolnosti neobsahuje žiadne nové opatrenia. Predpoklady, ktoré Rumunsko použilo na odhad nákladov na nové opatrenia, vo všeobecnosti obsahujú primerané vysvetlenia a metodiku. Odôvodnenie poskytnuté pre nové opatrenia je do strednej miery (hodnotenie B) primerané a realistické, v súlade so zásadou nákladovej efektívnosti, a zodpovedá očakávanému vnútroštátnemu hospodárskemu a sociálnemu vplyvu. V prípade časti nových opatrení by sa stupeň uistenia o primeranosti a realistikosti nákladov mohol zvýšiť predložením ďalších odôvodnení a podrobných informácií o odhadoch. Keďže v prípade týchto odhadov nákladov použitá metodika nie je dostatočne vysvetlená a súvislosť medzi odôvodnením a samotnými nákladmi niekedy nie je úplne jasná, je hodnotenie v prípade kritéria hodnotenia nákladov stredné. Pokiaľ ide o upravené opatrenia, boli poskytnuté dostatočné informácie na odôvodnenie primeranosti zmien v odhadoch nákladov alebo súvisiacich cieľoch. Posúdenie primeranosti a realistikosti nákladov na opatrenia, ktoré boli upravené, sa v porovnaní s počiatočným hodnotením týchto opatrení nezmenilo. Celkové náklady na upravený plán obnovy a odolnosti zodpovedajú očakávanému hospodárskemu a sociálnemu vplyvu plánovaných opatrení. Na záver možno konštatovať, že odhadované celkové náklady na upravený plán obnovy a odolnosti sú v súlade so zásadou nákladovej efektívnosti a zodpovedajú očakávanému vnútroštátnemu hospodárskemu a sociálnemu vplyvu.

- (64) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. j) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.10 prílohy V k nemu sú opatrenia navrhované v upravenom pláne obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU primerané (hodnotenie A) na predchádzanie korupcii, podvodom a konfliktom záujmov pri využívaní finančných prostriedkov poskytnutých na základe uvedeného nariadenia, ako aj na odhaľovanie a nápravu týchto javov, pričom sa očakáva, že tieto opatrenia účinne zabránia dvojitému financovaniu na základe uvedeného nariadenia a z iných programov Únie. Tým nie je dotknuté uplatňovanie iných inštrumentov a nástrojov na podporu a presadzovanie súladu s právom Únie vrátane nástrojov na predchádzanie korupcii, podvodom a konfliktom záujmov, ich odhaľovanie a nápravu, ako aj nástrojov na ochranu rozpočtu Únie v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092¹.
- (65) V pôvodnom posúdení sa dospelo k záveru o primeranosti kontrolných a audítorských opatrení navrhovaných Rumunskom (hodnotenie A) podľa kritéria 2.10 prílohy V k nariadeniu (EÚ) 2021/241, podmienenej včasným splnením dvoch míľnikov súvisiacich s registračným systémom na monitorovanie realizácie plánu obnovy a odolnosti a s prijatím právneho mandátu pre hlavné inštitúcie, ktoré sa v Rumunsku podieľajú na realizácii plánu obnovy a odolnosti. Za realizáciu plánu obnovy a odolnosti je celkovo zodpovedné MIPE a malo by odpovedať v mene všetkých vykonávacích orgánov v súvislosti s operačnými a administratívnymi aspektmi plánu obnovy a odolnosti. Orgán auditu Účtovného dvora je zodpovedný za vykonávanie auditov týkajúcich sa žiadostí o finančné prostriedky a dokumentácie a plnenia cieľov a míľnikov.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

- (66) Komisia mala od pôvodného posúdenia prístup k informáciám o skutočnom vykonávaní rumunského systému auditu a kontroly. Zahŕňa to predbežné zistenia auditu zameraného na ochranu finančných záujmov Únie, ktorý Komisia uskutočnila v Rumunsku.
- (67) Na základe týchto informácií sa Komisia domnieva, že systém vnútornej kontroly rumunského plánu obnovy a odolnosti je celkovo primeraný.

Koherentnosť plánu obnovy a odolnosti

- (68) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. k) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.11 prílohy V k nemu upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU zahŕňa do značnej miery (hodnotenie A) opatrenia na vykonávanie reforiem a verejných investičných projektov, ktoré predstavujú súdržné činnosti.

- (69) Úpravy neovplyvňujú celkovú koherentnosť plánu obnovy a odolnosti. V prípade všetkých kľúčových oblastí plánu obnovy a odolnosti – zelené hospodárstvo, vzdelávanie, podnikateľské prostredie, zdravotníctvo, sociálne začlenenie, verejná správa a digitalizácia– sú komponenty postavené na konzistentných balíkoch reforiem a investícií, ktorých opatrenia sa navzájom posilňujú alebo dopĺňajú. Naprieč rôznymi komponentmi zároveň existujú synergie a žiadne opatrenie nie je v rozpore s iným opatrením ani neoslabuje efektívnosť iného opatrenia. Hlavné zameranie rumunského plánu obnovy a odolnosti sa nemení, pretože v jeho jadre zostáva zelená a digitálna transformácia, pričom zelené reformy a investície zahrnuté v komponentoch pôvodného plánu obnovy a odolnosti sú posilnené novými opatreniami kapitoly REPowerEU. Digitálne reformy a investície sa naďalej zameriavajú na podporu oblastí s najväčšími medzerami v investíciách, ako je digitalizácia verejných služieb a škôl. Opatrenia uvedené v kapitole REPowerEU sú konzistentné s rumunskými politikami zameranými na znižovanie emisií skleníkových plynov a zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie. Tieto opatrenia zároveň posilňujú opatrenia zahrnuté v pôvodnom pláne obnovy a odolnosti týkajúce sa energetickej efektívnosti a posilnenia elektrickej siete, keďže ich cieľom je zvýšenie podielu výroby energie z obnoviteľných zdrojov a zníženie potreby energie.

Rovnosť

- (70) Upravený plán obnovy a odolnosti naďalej obsahuje rad opatrení, ktoré podľa predpokladov prispievajú k riešeniu výziev krajiny v oblasti rodovej rovnosti a rovnakých príležitostí pre všetkých. V opatrení v kapitole REPowerEU zameranom na obnovu rodinných domov sa uprednostňujú vlastníci domov postihnutí energetickou chudobou a zraniteľní spotrebitelia energie, preto sa očakáva, že toto opatrenie prispeje k rovnosti príležitostí pre všetky skupiny obyvateľstva.

- (71) Počas prípravy kapitoly REPowerEU sa uskutočnili konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami. Na účely prípravy upraveného plánu obnovy a odolnosti bola zriadená medzirezortná pracovná skupina. Návrh kapitoly REPowerEU bol predložený monitorovaciemu výboru pre plán obnovy a odolnosti, zloženému zo zástupcov vládnych organizácií, zástupcov odborových zväzov a zamestnávateľov, zástupcov združení miestnej verejnej správy (Národná únia krajských rád Rumunska, Združenie rumunských obcí, Združenie rumunských miest a Združenie obcí Rumunska) a zástupcov Hospodárskej a sociálnej rady. Tí mali príležitosť sa k návrhu vyjadriť. V marci sa konala verejná konzultácia, ako aj verejné podujatie s účasťou zástupcov podnikov, občianskej spoločnosti a zainteresovaných strán. Zainteresované strany pripomienky a návrhy odoslali MIPE. V nadväznosti na tieto konzultácie bol pripravený nový návrh kapitoly.
- (72) Do realizácie investícií a reforiem zahrnutých do upraveného plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU je nevyhnutné zapojiť všetky miestne orgány a zainteresované strany vrátane sociálnych partnerov, aby príslušní aktéri prijali zodpovednosť za plán obnovy a odolnosti.

Kladné posúdenie

- (73) V nadväznosti na kladné posúdenie Komisie týkajúce sa upraveného plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU obsahujúce konštatovanie, že upravený plán obnovy a odolnosti uspokojivo spĺňa kritériá posudzovania stanovené v nariadení (EÚ) 2021/241, by sa v mali v súlade s článkom 20 ods. 2 uvedeného nariadenia a prílohou V k nemu stanoviť reformy a investičné projekty potrebné na realizáciu upraveného plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, príslušné míľniky, ciele a ukazovatele, ako aj suma, ktorú Únia poskytne na realizáciu upraveného plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU vo forme nenávratnej finančnej podpory.

Finančný príspevok

- (74) Odhadované celkové náklady na upravený plán obnovy a odolnosti Rumunska vrátane kapitoly REPowerEU predstavujú 28 511 575 220 EUR. Keďže suma odhadovaných celkových nákladov na upravený plán obnovy a odolnosti prevyšuje aktualizovaný maximálny finančný príspevok, ktorý má Rumunsko k dispozícii, finančný príspevok vypočítaný podľa článku 11 nariadenia (EÚ) 2021/241 pridelený na upravený plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU by sa mal rovnať sume 12 125 664 294 EUR.

- (75) V zmysle článku 21a ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241 Rumunsko 8. septembra 2023 predložilo žiadosť o pridelenie príjmov, na ktoré sa odkazuje v článku 21a ods. 1 daného nariadenia a ktoré sa prerozdeľujú medzi členské štáty na základe ukazovateľov stanovených v metodike podľa prílohy IVa k nariadeniu (EÚ) 2021/241. Odhadované celkové náklady na reformy a investície, ktorých cieľom je prispieť k cieľom stanoveným v článku 21c ods. 3 písm. b) až f) nariadenia (EÚ) 2021/241, ktoré sú zahrnuté v kapitole REPowerEU, predstavujú 2 017 474 050 EUR. Keďže táto suma prevyšuje alokovaný podiel, ktorý je k dispozícii pre Rumunsko, dodatočná nenávratná finančná podpora dostupná pre Rumunsko by mala byť rovná alokovanému podielu. Táto suma predstavuje 1 397 228 597 EUR.
- (76) Rumunsko okrem toho predložilo odôvodnenú žiadosť o prevod všetkých svojich zvyšných predbežne pridelených prostriedkov zo zdrojov pobrexitovej adaptačnej rezervy do mechanizmu v súlade s článkom 4a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1755¹, čo predstavuje sumu 43 162 623 EUR. Táto suma by sa mala sprístupniť na podporu reforiem a investícií z kapitoly REPowerEU vo forme dodatočnej nenávratnej finančnej podpory.
- (77) Celkový finančný príspevok, ktorý má Rumunsko k dispozícii, by mal predstavovať 13 566 055 514 EUR.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1755 zo 6. októbra 2021, ktorým sa zriaďuje pobrexitová adaptačná rezerva (Ú. v. EÚ L 357, 8.10.2021, s. 1).

Predbežné financovanie REPowerEU

- (78) Rumunsko požiadalo o tieto sumy na financovanie realizácie kapitoly REPowerEU: prevod sumy 43 162 623 EUR z predbežne pridelených prostriedkov zo zdrojov pobrexitovej adaptačnej rezervy a pridelenie sumy 1 397 228 597 EUR z príjmov zo systému obchodovania s emisiami podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES¹.
- (79) V prípade uvedených súm Rumunsko 8. septembra 2023 požiadalo o predbežné financovanie vo výške 20 % požadovaných finančných prostriedkov v zmysle článku 21d nariadenia (EÚ) 2021/241. Podľa dostupnosti zdrojov by sa uvedené predbežné financovanie malo Rumunsku sprístupniť s výhradou nadobudnutia platnosti dohody, ktorá sa uzavrie medzi Komisiou a Rumunskom podľa článku 23 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241, a v súlade s ňou.
- (80) Vykonávacie rozhodnutie Rady z 29. októbra 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Rumunska by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť. V záujme jasnosti by sa príloha k uvedenému vykonávaciemu rozhodnutiu mala úplne nahradiť,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

Článok 1

Vykonávacie rozhodnutie Rady z 29. októbra 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Rumunska sa mení takto:

1. Článok 1 sa nahrádza takto:

„Článok 1

Schválenie posúdenia plánu obnovy a odolnosti

Posúdenie upraveného plánu obnovy a odolnosti Rumunska na základe kritérií stanovených v článku 19 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa schvaľuje. Reformy a investičné projekty v rámci plánu obnovy a odolnosti, podrobnosti a harmonogram monitorovania a realizácie plánu obnovy a odolnosti vrátane príslušných míľnikov a cieľov, príslušné ukazovatele týkajúce sa plnenia plánovaných míľnikov a cieľov, ako aj opatrenia na poskytnutie plného prístupu k podkladovým relevantným údajom Komisii sú stanovené v prílohe k tomuto rozhodnutiu.“

2. V článku 2 sa odseky 1 a 2 nahrádzajú takto:

„1. Únia sprístupňuje Rumunsku finančný príspevok vo forme nenávratnej podpory vo výške 13 566 055 514 EUR*. Tento príspevok zahŕňa:

- a) sumu 10 211 538 399 EUR, ktorá je k dispozícii na uzavretie právneho záväzku do 31. decembra 2022;
- b) sumu 1 914 125 895 EUR, ktorá je k dispozícii na uzavretie právneho záväzku od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023;
- c) sumu 1 397 228 597 EUR** podľa článku 21a ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/241 vyhradenú na reformy a investície, ktorých cieľom je prispieť k cieľom uvedeným v článku 21c ods. 3 písm. b) až f) uvedeného nariadenia;
- d) sumu 43 162 623 EUR prevedenú do mechanizmu z pobrexitovej adaptačnej rezervy.

2. Komisia poskytuje Rumunsku finančný príspevok Únie v splátkach v súlade s prílohou k tomuto rozhodnutiu. Suma 1 851 159 668 EUR sa sprístupňuje v rámci predbežného financovania v súlade s článkom 13 nariadenia (EÚ) 2021/241.

Suma 288 078 244 EUR sa sprístupňuje v rámci predbežného financovania v súlade s článkom 21d nariadenia (EÚ) 2021/241. Toto predbežné financovanie môže Komisia vyplatiť maximálne v dvoch platbách.

Predbežné financovanie a splátky môže Komisia vyplatiť v jednej alebo vo viacerých tranžiach. Výška tranží závisí od dostupnosti finančných prostriedkov.

-
- * Táto suma zodpovedá prideleným finančným prostriedkom po odpočítaní pomerného podielu Rumunska na výdavkoch podľa článku 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241, vypočítaným v súlade s metodikou stanovenou v článku 11 uvedeného nariadenia.
- ** Táto suma zodpovedá prideleným finančným prostriedkom po odpočítaní pomerného podielu Rumunska na výdavkoch podľa článku 6 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241, vypočítaným v súlade s metodikou stanovenou v prílohe IVa k uvedenému nariadeniu.“

3. Príloha sa nahrádza znením uvedeným v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Rumunsku.

V ...

Za Radu

predseda/predsedníčka
